

G) TÖBB FELADATÚ GYÁRI MÉRŐKÉSZÜLÉKEK

„ORIPONS” MÉRŐHÍD (1432/B típus)

(EMG)

Műszaki adatok

Méréshatárok:

egyenfeszültséggel: $0,5 \Omega - 1 \text{ M}\Omega$

váltakozó feszültséggel:

 $0,5 \Omega - 10 \text{ M}\Omega$ $50 \text{ pF} - 1000 \mu\text{F}$

százalékos összehason-

lító mérésnél:

 $-20\text{-től } +20\%\text{-ig}$

Mérési pontosság:

 $\pm 3-5\%$

Hálózati csatlakozás:

110/220 V, 50—60 Hz

Teljesítményfelvétel:

kb. 15 W

Csövek:

1 db 6 AU 6

1 db EM 4

1 db 6X4

Méret:

 $24 \times 18 \times 10 \text{ cm}$

Súly:

4,2 kg

Leírás. Univerzális RC-mérőhíd, elektroncsöves erősítéssel és indikálással. Minden olyan dielektrometriás, ill. konduktometriás analízisre alkalmas, amely kapacitásmérésen vagy vezetőképesség-mérésen alapul.

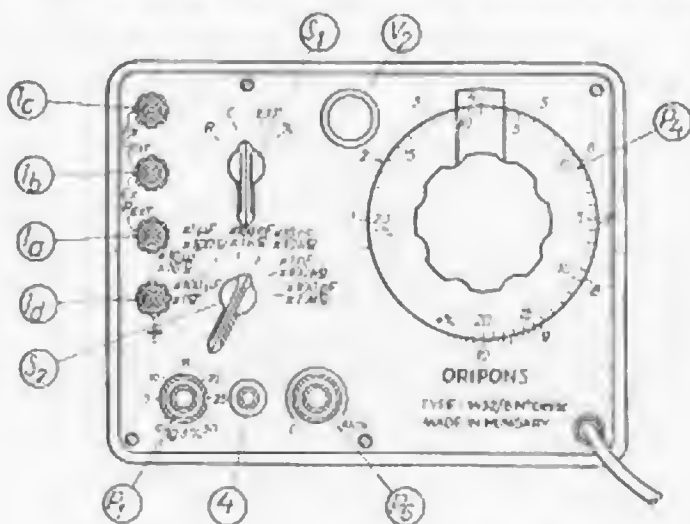
A mérőhidat általában a hálózati váltakozó feszültség táplálja, lehetséges azonban ellenállások

egyenfeszültségű mérése is. A nagy érzékenységű indikátorrész pontos mérést tesz lehetővé. Módunkban áll a készülékkel nagyon gyors, összehasonlító százalékos méréseket is végezni.

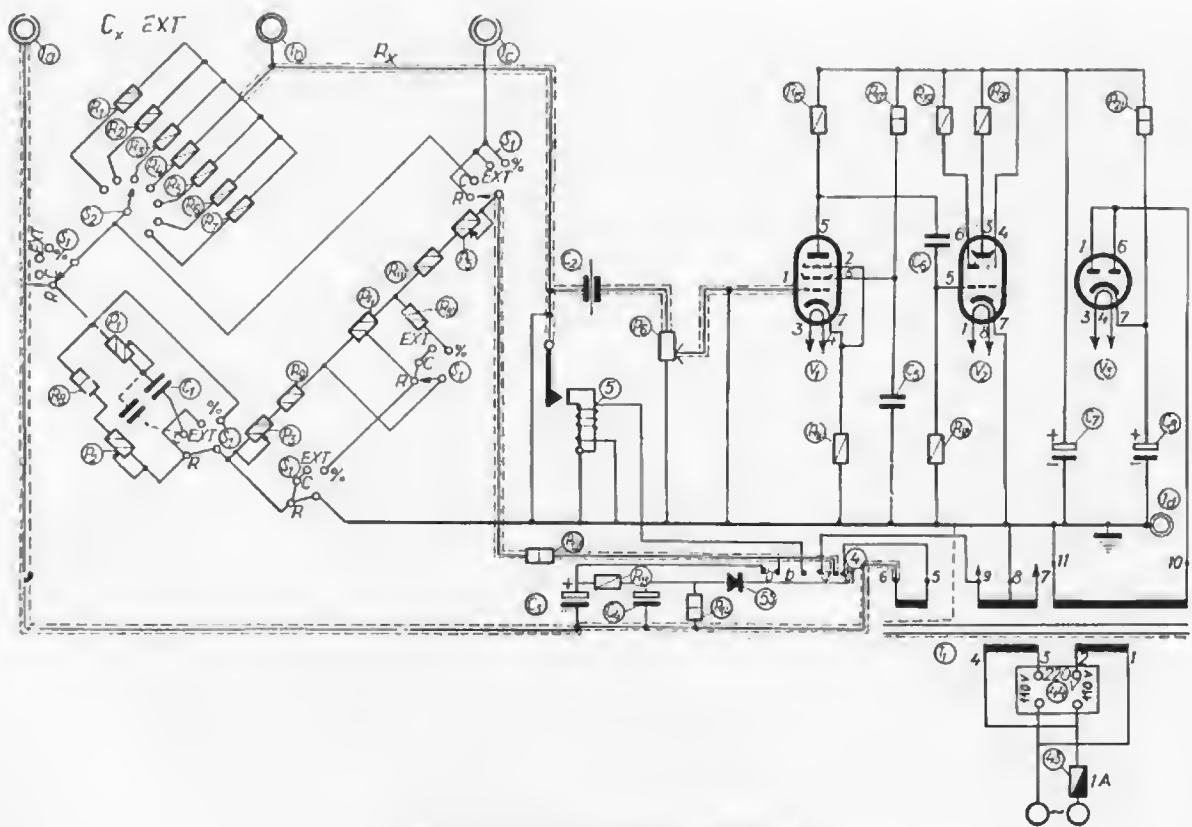
Használat. Bekapcsolás előtt ellenőrizzük a hálózati feszültségnek megfelelő helyes beállítást. Szükség esetén a transzformátoron levő feszültség-átkapcsoló lemezeit a kívánt feszültségnek megfelelően áthelyezzük.

A készülék előlapját a 294. ábra, részletes kapcsolását pedig a 295. ábra mutatja.

Az előlap jobb oldalán találjuk a P_4 mérőpotenciométert, bal oldalon alul a P_1 potenciométert, amely a tg $\delta\%$ mérésére való, és a P_6 potenciométert, amely az indikátor-rész érzékenységét szabályozza. E két potenciométer for-

294. ábra. EMG „Oripions” mérőhíd előlapja

295. ábra. EMG „Oripons” mérőhid kapcsolási rajza

14. táblázat

Az EMG 1432/B típusú „ORIPONS” mérőhid alkatrészjegyzéke

Szám	Megnevezés	Érték	Tűrés, ± %	Üzemi feszültség, V	Terhelhe- tőség, W
C ₁	Styroflex kond.	0,1 μ F	1	250	
C ₂	Papírkondenzátor	20 nF	20	200	
C ₃	Elektrolitkond.	1000 μ F		12/15	
C ₄	Elektrolitkond.	1000 μ F		12/15	
C ₅	Papírkondenzátor	200 nF	20	200	
C ₆	Papírkondenzátor	20 nF	20	400	
C ₇	Elektrolitkond.	8 μ F		450/500	
C ₈	Elektrolitkond.	8 μ F		450/500	
P ₁	Huzalpot.-méter	10 k Ω	10		3
P ₂	Huzalpot.-méter	200 Ω	10		1
P ₃	Huzalpot.-méter	100 Ω	10		1
P ₄	Huzalpot.-méter	100 k Ω	2		8
P ₅	Huzalpot.-méter	50 Ω	10		1
P ₆	Rétegpot.-méter	1 M Ω	20		0,3
R ₁	Huzalellenállás	1 Ω	1		
R ₂	Huzalellenállás	100 Ω	1		0,25
R ₃	Rétegellemállás	100 Ω	1		0,5
R ₄	Rétegellemállás	1 k Ω	1		0,5
R ₅	Rétegellemállás	10 k Ω	1		0,5
R ₆	Rétegellemállás	100 k Ω	1		0,5
R ₇	Rétegellemállás	1 M Ω	1		0,5
R ₈	Rétegellemállás	910 Ω	5		0,5
R ₉	Huzalellenállás	180 Ω	5		1
R ₁₀	Huzalellenállás	60 Ω	1		0,25
R ₁₁	Huzalellenállás	180 Ω	5		0,25
R ₁₂	Huzalellenállás	100 Ω	10		1
R ₁₃	Huzalellenállás	47 Ω	10		0,5
R ₁₄	Huzalellenállás	3,3 k Ω	10		1
R ₁₅	Huzalellenállás	220 k Ω	10		0,5
R ₁₆	Rétegellemállás	220 Ω	10		0,5
R ₁₇	Rétegellemállás	510 k Ω	10		1
R ₁₈	Rétegellemállás	2 M Ω	5		0,5
R ₁₉	Rétegellemállás	1 M Ω	10		0,5
R ₂₀	Rétegellemállás	1 M Ω	10		0,5
R ₂₁	Rétegellemállás	22 k Ω	10		1
S ₁	Kapcsoló				
S ₂	Kapcsoló				
T ₁	Hálózati transzfor- mátor				
V ₁	Elektroncső 6 AU 6				
V ₂	Elektroncső EM 4				
V ₃	Elektroncső 6X4				
1a	Csatlakozóhüvely (piros)				
1b	Csatlakozóhüvely (fekete)				
1c	Csatlakozóhüvely (piros)				
1d	Csatlakozóhüvely (földelés)				
5	Vibrátor				
44	Feszültségátkapcsoló				

„ORIPONS” MÉRŐHÍD (1432/B TÍPUS)

gatógombja között találjuk az egyenfeszültségű ellenállásmérésnél használt szaggató 4 kapcsológombját, felette az S_2 méréshatár-kapcsolót, ez utóbbi felett pedig az S_1 műveletkapcsolót. Az előlap bal szélén vannak az 1a, 1b, 1c csatlakozóhüvelyek. A mérések pontossága megköveteli a készülék földelését, az erre szolgáló 1d földelőkapocsnál.

A $M\Omega$ nagyságrendű ellenállásokat és a 100 pF nagyságrendű kapacitásokat feltétlenül a mérőkapcsoknál közvetlenül mérjük, hozzávezető huzalok nélkül.

Konduktometriás titrálások és egyéb vezetőképességi analitikai, fiziko-kémiai vizsgálatok során, ha belső etalonnal (vagyis a készülék méréshatárán belül) mérünk, a vezetőképességi cellát az 1b, 1c. kapcsokra kötjük az S_1 műveletkapcsolót „R” állásba hozzuk. Külső etalon használatakor a S_1 műveletkapcsolót fordítsuk „EXT” állásba. A külső etalont kössük az 1a, 1b kapcsokra, a mérendő cellát pedig az 1b, 1c kapcsokra. A hidat a P_4 potenciométerrel egyenlítjük ki. A vizsgált ellenállás értékét megkapjuk, ha a mérőpotenciométer skáláján leolvasott számmal a külső vagy belső etalon értékét megszorozzuk. Belső etalon használata esetén a belső etalon értéke közvetlenül a sávhatárkapcsoló állásából olvasható le. Kémiai konduktometriás titrálásoknál a vizsgálat céljának megfelelően válasszuk meg az etalon-ellenállás nagyságát (a méréshatárt). Célszerűen alkalmazhatunk egy ugyanolyan vezetőképességi edényt, ill. hengerpoharat, hasonló összetételű oldattal megtöltve. Konduktometriás titrálásoknál elegendő a mérőpotenciométer egyes állásait leolvasni.

A mérésbiztonság érdekében, különösen kisohmos ellenállásmérések esetén (sáv-bázis titrálások), ajánlatos az üzemmód- és sávátkapcsolót használat előtt néhányszor körülforgatni.

Dielektrometriás kémiai analízisekhez az S_1 műveletkapcsolót „C” állásba hozzuk, a szilárd vizsgálati anyaggal, ill. folyadékkal töltött kondenzátorokat pedig az 1a, 1b kapcsokra kötjük. A hidat a P_4 és P_1 potenciométerrel egyenlítjük ki. A két potenciométerrel külön-külön állítsuk be a minimumot. A P_1 potenciométerrel a tg $\delta\%$ értékét mérjük, a P_4 potenciométer skáláján — hasonlóan a vezetőképességi mérésekhez — a kapacitás értékét olvashatjuk le.

Összehasonlító százalékos analízisekhez az S_1 műveletkapcsolót „%” állásba fordítjuk. Az összehasonlítandó ellenálláscellákat, ill. kondenzátoredényeket az 1a, 1b, ill. 1b, 1c kapcsokra kötjük, s a százalékos eltérést a P_4 potenciométer skáláján olvassuk le, mégpedig „0” középpállástól jobbra vizsgált anyag „+”, balra „-” %-os eltérését az anyagminta-etalonhoz képest (részletesebben a „Philoscop”-nál).

A készülék bekapcsolása után 5 perccel éri el azt az állandó belső hőmérsékletet, amelyre a megadott mérési pontosságok érvényesek.

A berendezés a hátlapon levő csavar kioldása után dobozából kiemelhető.

A készülék rendellenes működése esetén — amennyiben minden alkatrésze hibátlan — a csövek érintkezőcsapjait tisztogassuk meg, a fokozatkapcsoló érintkező rugóit feszítsük kissé erőteljesebbre, és távolítsuk el az esetleg odakerült tisztátalanságokat.

Ha a mérőpotenciométer mutatója elmozdult, az alábbiak szerint hitelesítsük: állítsuk a készüléket %-mérésre, és kapcsoljunk rá 2 db 0,5%-on belül egyenlő értékű (százaz ohm-nagyságrendű) ellenállást. A mérőpotenciométer segítségével egyenlítsük ki a hidat. A mérőhíd kiegyenlített állapotában a mutatót úgy helyezzük fel, hogy az „0%” jelzésen álljon.

A készülék alkatrészeinek jegyzéke a 14. táblázatban található.